

1. Inleiding

Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen en Steenfabriek Vandersanden in Tolkamer zijn gestart met de herinrichting van de Bijlandse Waard. Deze uiterwaard is gelegen in Tolkamer, gemeente Zevenaar. Door klei- en zandwinning zal de hoogwaterveiligheid worden verbeterd.

Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een werkprotocol opgesteld, waarin te treffen maatregelen zijn opgenomen. Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke veldcontroles. Medio augustus 2026 is gestart met het verwijderen van wilgenbos in en langs oude kleiputten in deze uiterwaard. Van Nieuwpoort heeft Van der Molen Groenconsult verzocht voorafgaand aan deze werkzaamheden veldinspecties naar beschermde soorten uit te voeren. In deze notitie worden de resultaten (tot nu toe) van deze veldinspecties beschreven.

2. Terreininspecties

Het terrein is de afgelopen maanden zeer regelmatig geïnspecteerd. In juli tweemaal: op 2 en 31 juli. In augustus vijf keer: op 6, 11, 14, 17 en 21 augustus. In september tot nu toe drie maal: op 2, 10 en 11 september.

3. Resultaten

Aalscholver

Tijdens het veldbezoek van 31 juli is een aalscholverkolonie van ca. 45 nesten aangetroffen, zie de foto's in bijlage 1 en het kaartje in bijlage 2. In sommige bomen waren meerdere nesten aanwezig. Veel nesten waren bezet, een aantal nesten was verlaten, oud en verwaaid/in slechte staat of viel bijna uit de boom. In één boom waren drie nesten met jonge aalscholvers aanwezig en één nest met een broedende aalscholver. Op 6 augustus bleken de eieren in dit nest uitgekomen: er zaten twee jonge aalscholvers op het nest.

Vanaf 18 augustus zijn vrijwel alle nesten in de kolonie verlaten, op 10 september vliegen nog twee vogels op uit de kolonie.

In tegenstelling tot de kolonie-bomen zijn in de 'broedboom' tot nu toe nog steeds jonge en volwassen aalscholvers aanwezig. Soms met tien exemplaren tegelijk, meestal zijn acht vogels in de boom aanwezig. Op 10 september blijkt het voormalige broed-nest verdwenen, de jonge aalscholvers en de ouderdieren zitten op (grotendeels) kale takken in de boom. In bijlage 1 zijn meerdere foto's van de aalscholverkolonie en de 'broedboom' opgenomen.

Bever

Op 31 juli zijn in de oever van de uiterwaard tegen de zomerkade van de Bijlandse Plas aan ca. tien beverholen aangetroffen, zie het kaartje in bijlage 2. Door de lage waterstand zijn deze hollen zeer goed zichtbaar. Ook zijn knaag- en sleepsporen, beverkanaaltjes en uittredeplaatsen aangetroffen. Op 11 augustus is deze oever en zijn de aanwezige hollen nader geïnspecteerd. Vrijwel alle hollen bleken niet in gebruik. Slechts bij twee hollen kon niet worden vastgesteld of ze wel of niet in gebruik zijn. Bij de niet in gebruik zijnde hollen was begroeiing van haagwinde voor de ingang van het hol aanwezig of lag er blad voor de ingang van het hol. Ook bleek dat er wel degelijk bevers actief zijn in het terrein, de hierboven

genoemde knaag- en sleepsporen en recent aangebrachte modder op de oever van de beverkanalen wijst daarop. Daarom zijn op 14 augustus twee wildcamera's geplaatst bij de twee beverholen, waarvan niet met zekerheid kon worden vastgesteld of ze in gebruik zijn. De camera's zijn op 10 september op een andere plek geplaatst. Tot nu toe zijn er geen opnames waarop bevers te zien zijn die gebruik maken van een hol. Wel is een voorbij zwemmende bever te zien, een rat, een steenmarter en een vos, zie de foto's in bijlage 1.

Bijlage 1: Foto's terrein

Kolonieboom met meerdere nesten aalscholver

Broedboom met broedende aalscholver (binnen rood kader), jonge en volwassen vogels

Broedboom met jonge en volwassen aalscholvers

Broedboom met jonge en volwassen vogels, nest verdwenen / uit boom gewaaid (zie rood kader)

Twée beverholen in oever nabij zomerkade, binnen rood kader. Ook beverkanaal.

Uittredeplek bever

Vreterij bever

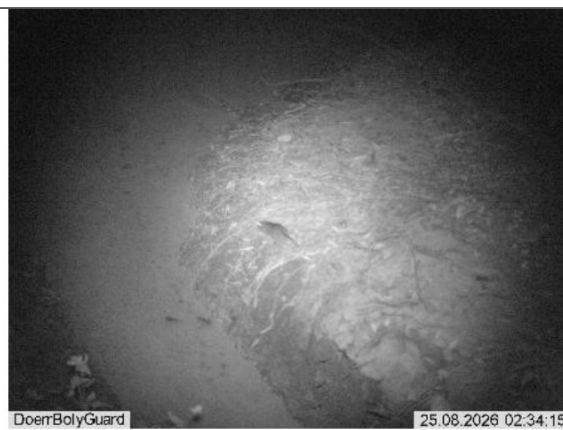

Verse modder uit beverkanaal op oever (binnen rood kader)

DoerrBolyGuard
Voorbij zwemmende bever

07.09.2026 01:05:59

DoerrBolyGuard
Rat

25.08.2026 02:34:15

DoerrBolyGuard
Steenmarter

27.08.2026 02:05:57

DoerrBolyGuard
Vos

06.09.2026 04:30:55

Bijlage 2: Kaartje resultaten monitoring

Kolonie aalscholver (binnen rode kaders), broedboom (binnen geel kader) en oever met beverholen (oranje lijn)